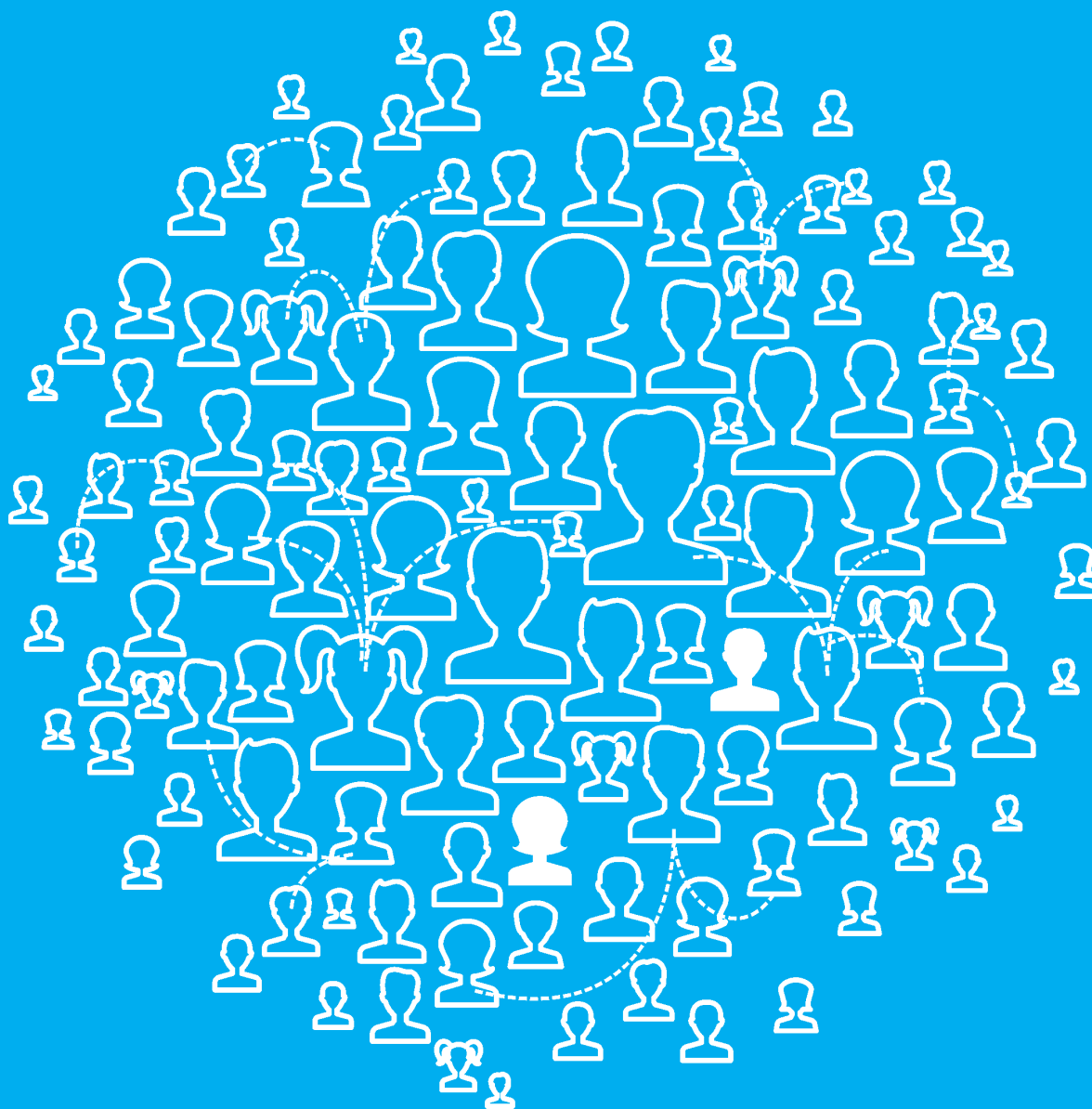

Світ інформації, мас-медіа та медіаграмотність

5

Розділ 5.

«СВІТ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАС-МЕДІА»

розкриває поняття інформації та мас-медіа, зокрема з позицій свободи та відповідальності медіа, маніпуляцій в медіапросторі, критичного сприйняття та аналізу інформації, а також прав людини у мережі Інтернет.

Зокрема, **тема 5.1. «Що таке мас-медіа?»** починається з визначення каналів, із яких надходить та поширюється інформація. Учні дізнаються історію розвитку мас-медіа, в яких формах і задля чого медіа передають інформацію, а також взаємозв'язок медіа і демократії. Вивчення таких ключових понять полегшить їхнє розуміння і представлення власних міркувань: мас-медіа (медіа); масова комунікація; медіатекст; послання (меседж).

Зміст теми розкривається у таких *модулях*:

1. Що таке мас-медіа?
2. Що таке медіатекст?

Заключне практичне завдання цієї теми полягає у моделюванні ситуації, коли медіа, якими найчастіше послуговуються учні, зникають з їхнього життя.

Відправною точкою **теми 5.2. «Як медіа впливають на людину і суспільство»** є усвідомлення ролі мас-медіа в суспільстві. Учні отримують змогу проаналізувати як медіа впливають на уряд, суспільство, зокрема, на їхнє життя.

Модулі теми:

1. Вплив медіа.
2. Медіа і стереотипи.

У практичному завданні, що завершує цю тему, школярі здійснюють пошук типових стереотипних ситуацій щодо різних соціальних груп, які трапляються у мас-медіа, аналізують їх та пропонують шляхи їхнього уникнення.

Тема 5.3. «Медіа і демократія» присвячена усвідомленню свободи слова як одного з фундаментальних людських прав людини. Учні розглянуть сутність діяльності якісної журналістики як контролера влади.

Тема складається з таких *модулів*:

1. Що уможлиблює свободу слова?
2. Чому медіа називають «четвертою гілкою влади»?
3. Як реалізувати право на доступ до публічної інформації.

Практичне заняття наприкінці теми передбачає подання старшокласниками інформаційних запитів стосовно проблем / потреб місцевої громади.

У **темі 5.4. «Права і відповідальність медіа: де баланс?»** мова йде про права і відповідальність медіа, регулювання та саморегулювання медіасередовища, а також загрози свободі слова і журналістській діяльності.

У *темі* містяться такі *модулі*:

1. Чи може преса (медіа) бути всюдисущою, писати і фільмувати, що завгодно?
2. Чи може бути вільною преса, діяльність якої контролюють. Цензура і самоцензура.
3. Журналістика — під прицілом.

Методичні поради

У *практичному занятті* до цієї теми учням пропонується ознайомитися з «Етичним кодексом українського журналіста».

Тема 5.5. «Медіаринок і медіавласність» розпочинається з визначення, що таке аудиторія медіа, а також порівняння двох чільних моделей функціонування медіа в суспільстві.

Зміст теми розкривається у таких *модулях*:

1. Реклама та її аудиторія.
2. Медіавласність.

На завершення теми учням пропонується *практичне завдання*, яке полягає у створенні реклами власної школи чи місцевої громади.

Під час вивчення **теми 5.6. «Як медіа маніпулюють аудиторіями»** старшокласники дізнаються, як медіа впливають на аудиторію і як це відображається на цінностях людей. Вивчення таких термінів полегшить їхнє розуміння і комунікацію: гейткіпери, пропаганда, джінса, фейк.

Ця *тема* містить такі *модулі*:

1. Як медіа маніпулюють «порядком денним» суспільства.
2. Пропаганда.
3. «Джінса» або замовні матеріали.
4. Що таке фейк?

У *практичному завданні* теми школярам пропонується проаналізувати новини вітчизняних телеканалів з метою виявити в них пропагандистські матеріали чи приховану рекламу.

Тема 5.7. «Як медіа провокують конфлікти» висвітлює, яким чином медіа провокують конфлікти. Учні навчаються розпізнати «мову ворожнечі», а також визначати дискримінаційні практики та поведінку. Вивчення базових термінів полегшить їхнє розуміння таких понять, як стереотипи та мова ворожнечі.

Модулі теми:

1. Що таке «мова ворожнечі».
2. Як пропаганда створює образ «чужого» / «іншого» в історії та сучасності.

Під час виконання *заключного практичного завдання* цієї теми школярі вивчають досвід кампанії протидії «мові ворожнечі» та організовують подібні заходи у своєму навчальному закладі.

У **темі 5.8. «Для чого існують стандарти подання інформації»** розкривається, якими є стандарти подання інформації в медіа. Вивчення базових термінів полегшить розуміння і комунікацію учнівської молоді: стандарти подачі інформації, баланс, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, оперативність, повнота подачі інформації, факт, судження, думка.

Тема складається з таких *модулів*:

1. Стандарти подачі інформації.
2. Джерела інформації. Факт vs думка.

Практичне завдання, що завершує цю тему, полягає у проведенні школярами аналізу матеріалів одного з Інтернет-медіа та виявлення у них фактів і суджень.

Під час вивчення **теми 5.9. «Критичне мислення, або чому необхідно бути медіаграмотним?»** учні дізнаються, якими є інструменти перевірки інформації, як критично аналізувати медіаповідомлення. Вивчення наступних термінів полегшить їхнє розуміння і комунікацію: стандарти подання інформації, джерела інформації, медіаграмотність, медіаосвіта, критичне мислення.

Тема містить такі *модулі*:

1. Які існують джерела інформації.
2. Медіаграмотність — musthave сучасного українця.
3. Техніки критичного мислення.

У **темі 5.10 «Цифрова ідентичність в Інтернеті»** висвітлюється, який «цифровий слід» залишають користувачі Інтернету. Старшокласники отримають змогу порівняти моделі поведінки онлайн та офлайн. Ключове поняття теми: цифрова ідентичність.

Зміст теми розкривається у таких *модулях*:

1. Цифрова ідентичність і соціальні мережі.
2. Що таке цифрова ідентичність.
3. Приватність і конфіденційність у віртуальному світі.

Тема 5.11. «Як убезпечити себе у віртуальному світі?» інформує школярів, як вберегти себе від небажаних наслідків користування Інтернетом, навчає аналізувати інформацію, отриману з Інтернет-джерел, ідентифікувати зловживання в Мережі, захищати власні права, які можуть бути порушені в Інтернеті. Вивчення таких термінів полегшить їхнє розуміння і комунікацію: кіберзлочинність, кібербулінг, грумінг, секстинг.

Модулі теми:

1. Кіберзлочинність.
2. Права людини / дитини в Інтернеті.

Майстерня громадянина – *практичне заняття-проект* «Газета для мого населеного пункту (мікрорайону)» узагальнює теоретичний матеріал розділу та допомагає учням застосувати набуті знання та навички на практиці. Адаже створення газети про життя місцевої громади є цілком посильною для школярів справою і принесе їм не лише цінний досвід, але й визнання серед односельців чи мешканців мікрорайону.